

Orimattila – Pakaa aurinkovoimahankeen luontoselvitys

RAPORTTI

Neoen Renewables Finland Oy

12.10.2023

P49156

Sisällys

Orimattila – Pakaa aurinkovoimahanke, luontoselvitys	4
1 Johdanto	4
2 Lähtötiedot ja menetelmät.....	5
2.1 Lähtötiedot.....	5
1.1 Menetelmät.....	5
1.2 Maastotyöt.....	5
3 Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen	6
2 Epävarmuustekijät	10
3 Tulokset.....	10
3.1 Kasvillisuus- ja luontotyytit.....	10
3.2 Arvokkaat luontokohteet	17
3.3 Luontodirektiivin liitteen IV lajisto	19
3.4 Linnusto	20
4 Yhteenveto ja suositukset.....	20

Liitteet

Liite 1. Selvitysalueen luontoarvot

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

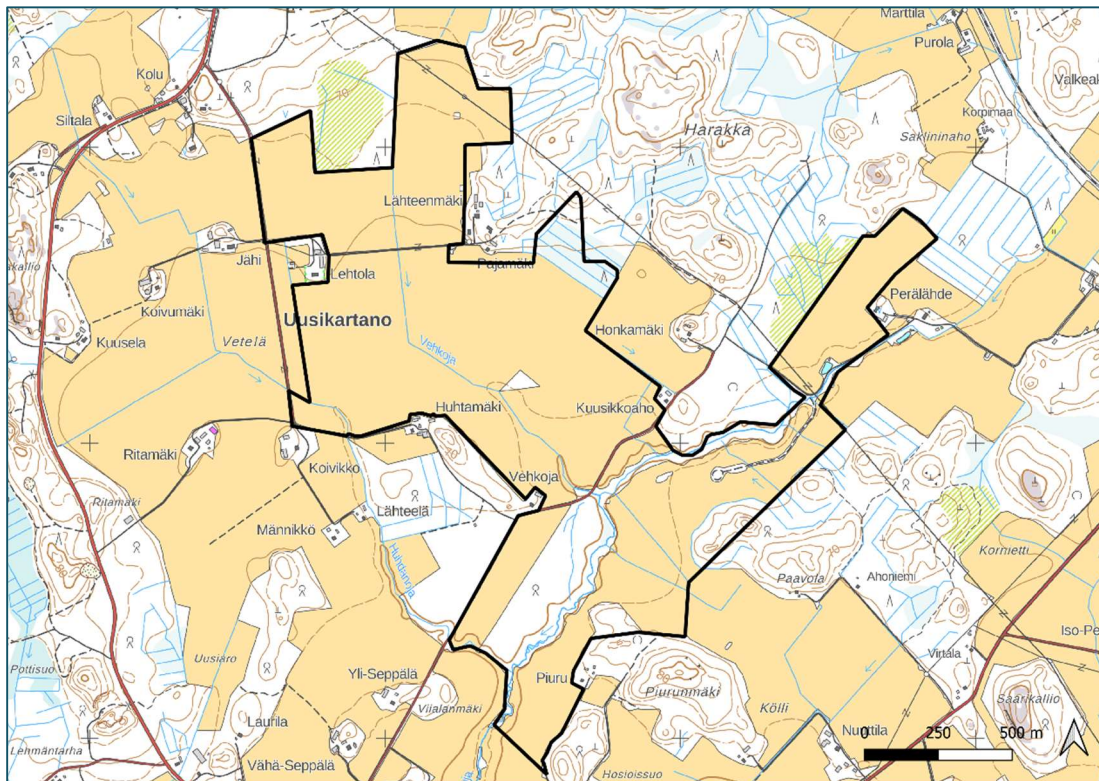
Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

Orimattila – Pakaa aurinkovoimahanke, luontoselvitys

1 Johdanto

Luontoselvitys laadittiin osana suunnittelutarveratkaisun (STR) aineistoa aurinkoenergian hanketta varten Orimattilan Pakaan alueelle, Neoen Renewables Finland Oy:n toimeksiannosta. Luontoselvitys perustuu alueen luonnonarvoista olemassa oleviin lähtötietoihin sekä maastonselvitykseen. Selvityksessä käsitellään alueen luonnon yleispiirteet, kuten metsien kasvupaikkatyytit ja niiden käsittelyaste. Lisäksi alueen arvokkaat luontokohteet (mm. kansallisten lakien mukaiset kohteet, paikallisesti tai muutoin arvokkaat luontotyytit ja lajiston esiintymät) on paikannettu ja esitetty kartoilla. Luontoselvityksen on laatinut FM biologi Tiina Mäkelä. Selvitysalueen rajausta on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Selvitysalueen rajausta (taustakartta © MML 2023).

2 Lähtötiedot ja menetelmät

2.1 Lähtötiedot

Työssä on noudatettu seuraavia oppaiden ohjeistuksia:

- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 (2021)
- Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittely. Suomen ympäristö 1 (2017).
- Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742 (2004).

Lähtötietoina on käytetty:

- Metsäkeskuksen metsävaratiedot, ml. metsälain 10 § mukaiset kohteet.
- Suomen ympäristökeskuksen Avoin tieto -palvelu
- Lajitietokannan havainnot (Laji.fi)(aineistopyyntö: 19.6.2023 / HBF76394) sisältäen:
 - Metsähallitus - LajiGIS: Lajin seurantakohteet (sisältää mm. Hertta Eliölajit -järjestelmän seurantakohteet). Uljas-järjestelmä, Metsähallitus, Luontopalvelut
 - LUOMUS – suojeluarvoiset petolintujen ja pöllöjen pesäpaikat
 - LUOMUS - Rengastus- ja löytörekisteri (TIPU)

1.1 Menetelmät

1.2 Maastotyöt

Maastotöiden yhteydessä alueelta tarkistettiin mm. seuraavien kohteiden esiintyminen:

- Arvokkaat luontokohteet kansallisten lakien (Metsäl. 10 §, Vesil 2 luku 11 §, Lsl 64 §) mukaisesti sekä Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden mukaisesti.
- METSO-kohteet (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman valintaperusteiden mukaiset kohteet) (I- ja II-luokka)
- Havainnoitu ajankohdan sallimalla tarkkuudella uhanalaisisten ja alueellisesti uhanalaisten sekä lintu- ja luontodirektiivilajien esiintymistä (Luontodirektiivi IV, Lintudirektiivi liite I).

- Arvioitu luontodirektiivilajien elinympäristöpotentiaalia alueella (mm. liito-orava, lepakot).
- Muut arvokkaat elinympäristöt ja mahdolliset muut yhtenäiset luontokohteet

Maastotyöt tehtiin 9.7.2023. Maastossa kiinnitettiin huomiota alueella esiintyviin luontotyypeihin sekä huomionarvoiseen kasvillisuuteen. Myös lintu- ja eläimistöhavainnot kirjattiin muistiin. Uhanalaisen ja luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajiston osalta arvioitiin alueen soveltuvuutta eri lajeille eli laadittiin ns. elinympäristöpotentiaalin arviointi.

Maastossa rajattiin arvokkaat luontokohteet ja luontotyypit. Uhanalaisten, silmälläpidettävien sekä muutoin huomionarvoisten lajien havaintopaikat merkittiin kartalle. Maastossa inventoitiin myös mm. liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt etsimällä mahdollisia liito-oravan papanoita suurten haapojen, kuusten sekä muiden lehtipuiden tyviltä ajankohdan sallimalla tarkkuudella. Maastokäynti ajoittuu liito-oravakartoitusten kannalta myöhään (optimaalinen kartoitusajankohta on helmi-kesäkuu), mutta aktiivisilla elinympäristöillä papanat ovat nähtävillä myös myöhemmin kesällä. Alueen elinympäristöt eivät kuitenkaan ole lajille erityisen potentiaalisia.

3 Lajiston ja luontokohteiden arvottaminen

Arvokkaiksi luontotyypeiksi luetaan kohteet, joiden olemassaolo merkittävästi lisää alueen luontoarvoja. Arvokkaalla luontotyyppillä esiintyy usein myös arvokasta eliölajistoa. Merkittävimmät tällaiset ympäristötyypit on lueteltu Suomen luonnonsuojelulaissa (LSL 64 § ja 65 §) ja niiden olemassaolo on lailla turvattu sen jälkeen, kun alueellinen ELY-keskus on tehnyt niistä rajauspäätöksen ja saattanut sen maanomistajan tiedoksi. Metsälaki (Metsäl 10 §) määrittelee metsätaloustoimissa huomioon otettavia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka ilmentävät luonnon monimuotoisuutta talousmetsäalueilla. Metsälain määrittely luontokohteista toimii indikaattorina alueellisista luontoarvoista. Vesilain suojeltavat vesiluontotyypit on esitetty vesilain (587/2011) 2. luvun 11 §:ssä.

Työssä käytetty luontotyyppien uhanalaisuusluokitus pohjautuu Suomen luontotyyppien uusimpaan uhanalaisarviointiin (Raunio & Kontula toim. 2018). Uhanalaisten luontotyyppien arvioinnissa käytetyt uhanalaisluokat vastaavat pääpiirteissään lajien uhanalaisuustarkastelussa käytettyä luokittelua. Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) luontotyypit. Lajien uhanalaisuusluokitus perustuu puolestaan uusimpaan uhanalaisuusarviointiin, joka on päivitetty vuonna 2019 (Hyvärinen ym. (toim.)

2019). Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja.

Maastoinventointien yhteydessä havainnoitiin myös Euroopan Unionin lintudirektiivin (79/409/EEC,) liitteen I sekä luontodirektiivin (92/43/ETY) (erityisesti luontodirektiivin liitteen IV(a)) lajeille soveltuvia elinympäristöjä. Lintudirektiivin liite I käsittää yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto). Lintudirektiivi edellyttää sekä lintulajien että niiden elinympäristöjen suojelua. Direktiivi kieltää niissä lueteltujen lintujen tahallisen tappamisen, pyydystämisen häiritsemisen erityisesti pesinnän aikana ja kaupallisen käytön. Liitteessä IV(a) on puolestaan eläin- ja liitteessä IV(b) kasvilajeja, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Näitä ovat esimerkiksi liito-orava ja kaikki lepakkolajit. Liitteen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty automaattisesti, ilman erillistä suojelupäätöstäkin.

Luontokohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta, luonnon monimuotoisuutta lajitasolla sekä kohteen toiminnallista merkitystä lajistolle. Luontokohteiden arvoluokitus pohjautuu seuraavaan ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointiopas - tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle” -oppaan mukaiseen jaotukseen (Mäkelä & Salo 2021):

Luokittelussa käytetyt arvoluokat ovat:

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luokkaan 1 kuulumiseen ei sisälly tapauskohtaista harkintaa, sillä luokan kriteerinä on lainsäädännön antama turva kohteelle.

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat esimerkiksi alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus, hallinnollinen asema ja esiintymien merkittävyys. Luokkaan kuuluvat muun muassa luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet, uhanalaisten luontotyyppien ja lajien merkittävät esiintymät sekä luontodirektiivin luontotyyppien merkittävät esiintymät.

Myös lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet kuuluvat tähän luokkaan. Luokkaan kuulumisen edellyttää aina tapauskohtaista

harkintaa. Ekologinen verkosto voi olla alueelle lisäarvoa tuova elementti: arvoluokkaan 3 muuten sijoittuvat kohteet voidaan sijoittaa arvoluokkaan 2, jos ne ovat lisäksi ekologisen verkoston kannalta tärkeitä. Pääosa luokan 2 kohteista on aina huomioitavia. Näiden lisäksi luokkaan kuuluu maakuntatasolla sekä yksityiskohtaisemman suunnittelun tasolla huomioitavia kohteita.

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Luokan 3 kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä.

Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Luokan 4 kohteilla esiintyy erilaisia monimuotoisuutta tukevia luonnonarvoja. Luokan kohteet ovat usein paikallisesti tärkeitä, ja niiden huomioimisessa tarvitaan muita luokkia enemmän tapauskohtaista soveltamista.

Arvoluokat 1–4 eivät kata kaikkia alueita, vaan niiden ulkopuolelle jää niin sanottua **tavanomaista luontoa**, esimerkiksi sellaista metsätalouden piirissä olevaa talousmetsää tai metsäojitettua suota, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille. Tavanomaisella luonnolla voi kuitenkin olla suunnittelussa erikseen huomioon otettavaa arvoa esimerkiksi virkistysalueena.

Taulukko 1. Arvottamisessa erotettavat arvoluokat ja niihin kuuluvat kohteet (Mäkelä & Salo 2021)

Luokka / Kohteet	1 Lainsäädännöllä turvatut kohteet	2 Erityisen tärkeit kohteet	3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet
Aina huomioitavat	- Suojelualueet - Natura 2000 -alueet - Suojeluun varatut alueet - LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajatut esiintymät - Vesilain suojellut luontotyypit - Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat - LSL:n erityisesti suojeltavien lajien, luontodirektiivin liitteen II lajien ja lintudirektiivin liitteen I lajien rajatut esiintymät	- Valtakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹ - Ekologisen verkoston kannalta erittäin tärkeit kohteet - Luontotyyppi- ja laji-esiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet² - Uhanalaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät - Uhanalaisten lajien merkittävät esiintymät - Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien merkittävät esiintymät - Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeit kohteet³	- Ekologisen verkoston kannalta tärkeit kohteet - Luontotyyppi- ja laji-esiintymien muodostamat muut kokonaisuudet²	Ekologisia yhteyksiä tukevat kohteet
Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat		Maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹	- Maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät - Maakuntien vastuulajien merkittävät esiintymät	
Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat	- Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tärkeit kuluyhteydet ja siirtymäreitit - Luonnonmuistomerkit - LSL 39 § mukaiset rauhoitettujen lintujen merkityt pesäpuut tai suurten petolintujen pesäpuut	- LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajaamattomat esiintymät - Luontodirektiivin liitteiden II ja IV(b) lajien merkittävät esiintymät - Lepakoiden tärkeit saalisalueet⁴	- Paikallisesti arvokkaat luontokohteet¹ - Uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät - Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät - Uhanalaisten lajien muut esiintymät - Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeit kohteet³ - Luontodirektiivin liitteiden II ja IV(b) lajien muut esiintymät	- Silmälläpidettävien luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ - Alueellisesti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ - Metsäkanalintujen soidinpaikat - Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomion-arvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja - Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt - Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet

¹ ennalta tunnetut, aiemmin tehdyissä selvityksissä rajatut kohteet² erityisesti huomioitavien ja silmälläpidettävien (NT) luontotyyppien ja/tai lajien muodostamat kokonaisuudet³ pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimisaueet⁴ EUROBATs-sopimus⁵ paikallisesti tärkeit

2 Epävarmuustekijät

Selvitystyön epävarmuustekijät liittyvät ensisijaisesti luonnon vuotuiseen vaihteluun sekä maastoinventointien rajalliseen keston. Inventointitulokset ilmentävät aina hetkellistä luonnon tilaa, joka voi jossain määrin vaihdella vuosittain. Usein lajien esiintyminen vaihtelee sekä vuodenajan että vuosien välillä.

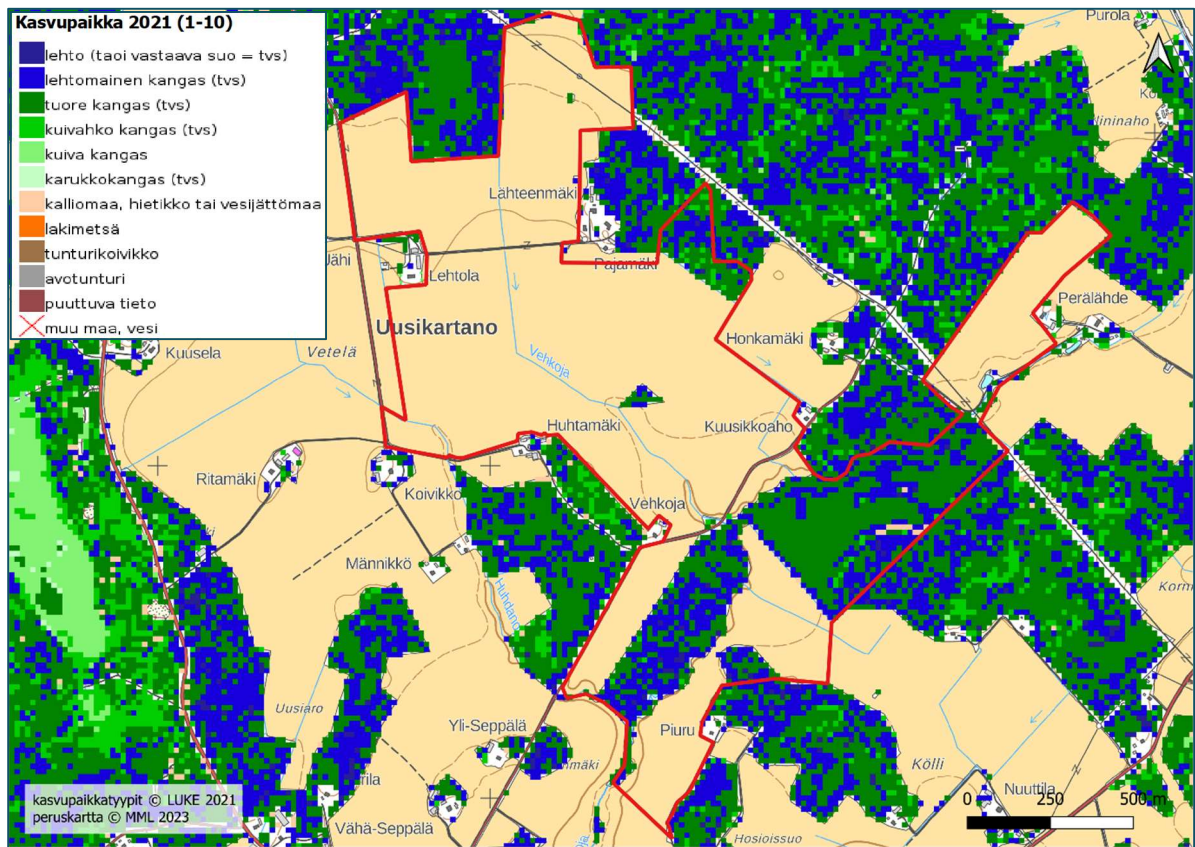
Selvityksen kohteena oleva alue on pääasiassa tavanomaista, viljelykäytössä olevaa peltoympäristöä sekä talouskäytössä olevaa metsämaata, jossa vuotuisen vaihtelun voidaan olettaa olevan melko vähäistä. Selvityksessä rajattujen arvokohteiden lisäksi alueella ei arvioida olevan uhanalaiselle tai luontodirektiivin liitteiden lajistolle erityisen hyvin soveltuvia elinympäristöjä. Luontoselvityksen tulosten arvioidaan antavan riittävän tarkan kuvan alueen luonnonarvoista hankkeen suunnitteluun.

3 Tulokset

3.1 Kasvillisuus- ja luontotyypit

Selvitysalue sijoittuu metsäkasvillisuusvyöhykkeiden jaossa eteläboreaalisen vyöhykkeen lounaismaa ja Pohjanmaan rannikon alueelle (2a). Alue on valtaosin viljelykäytössä olevaa peltomaata, lukuun ottamatta kolmea metsäkuviota, joiden kasvillisuus edustaa pääosin luontoarvoiltaan tavanomaisia savimaiden tuoreita ja lehtomaisia kankaita. Selvitysalueen itäosaan sijoittuva suurin metsäkuvio on päätehakattu.

Metsäkuvioilla puuston ikä vaihtelee nuorista taimikoista varttuviin kasvatusmetsiin. Lahopuuaste on kaikilla metsäkuvioilla melko alhainen ja lahopuu muodostuu lähinnä vanhoista kannoista sekä riukumaapuusta. Selvitysalueen pohjoisreunalla on varttunutta kasvatusmetsää, jossa on muutamia kookkaampia, kirjanpainajatuhon seurauksena pystyyn kuolleita kuusia.

Kuva 2. Selvitysalueen metsien pääkasvupaikkatyppejä ovat tuore ja lehtomainen kangas. Selvitysalueen itäosaan sijoittuva, suurin metsäkuvio on päätehakattu.

Peltojen ja teiden piennarlajisto on paikoin monimuotoista; mm. peurankello, siankärsämö, puna- ja valkoapila, paimenmatara, nokkonen, pelto-ohdake, ahdekaunokki, kissankello. Uhanalaista tai silmälläpidettävää kasvillisuutta ei havaittu.

Kuva 3. Peltojen ja teiden piennarlajisto on paikoin monimuotoista, mutta uhanalaista lajistoa ei havaittu.

Selvitysalueen eteläisin metsäalue on pääosin luontoarvoiltaan tavanomaista, nuorta kasvatusemetsää. Puusto on vaihtelevasti mäntyvaltaista tai sekapuustoista (kuusta, mäntyä, koivua ja haapaa). Alueella esiintyy myös hieman pihlajaa ja harmaaleppää. Osalla aluetta havaittiin runsaasti uhanalaisen lahokaviosammalen (EN) itujuväsryhmiä vanhoilla kuusen kannoilla (rajattu arvokohteena). Metsäalueelle sijoittuu myös laajahko lehtipuuvaltainen taimikkokuvio.

Kuva 4. Nuorta, sekapuustoista kasvatusmetsää, jossa vanhoilla lahokannoilla havaittiin runsaasti lahokaviosammalen itujyväksryhmiä eli ns. protonemagemmoja.

Kuva 5. Piurunojaan rajoittuva taimikkokuvio.

Eteläisin metsäkuvio rajautuu itäreunaltaan Piurunojaan. Uomaan rajoittuvalla osalla esiin-tyy runsaasti eri ikäistä haapaa ja kenttäkerrosta hallitsee paikoin kielo. Uoman varsilla kas-villisuustyyppi edustaa savimaiden keskiravinteista, kosteaa lehtoa (NT). Ojaan lähiympäris-tön kasvillisuus on ryteikköistä ja pensaskerrosta hallitsevat tuomi, lehtokuusama, korpipaasama sekä pajut. Kenttäkerroksen kasvillisuutta edustavat mm. kielo, näsiä, mesiangervo, vii-takastikka ja kosteimmilla sekä ajoittain tulvivilla osilla mm. rentukka, vehka, luhtalemmikki, viitakastikka, ranta-alpi, ja nokkonen.

Kuva 6. Piurunojan varsilla kasvaa paikoin runsaasti haapaa ja kenttäkerrosta hallitsee kielo.

Kuva 7. Selvitysalueen halki virtaa Piurunoja, jonka varsilla kasvillisuus on rehevää.

Selvitysalueen pohjoisreunalle sijoittuva metsäalue on pääosin ojitettua kasvatusmetsää, jolla ei esiinny erityistä monimuotoisuutta. Alueelle sijoittuu eri-ikäisiä, hoidettuja metsäkuvioita, joiden pääpuulaji on vaihtelevasti kuusta, mäntyä tai koivua. Alueelle sijoittuvan koivuvaltaisen kasvatusmetsän alueella havaittiin runsaasti lahokaviosammalen itujuväsryhmiä vanhoilla kuusen kannoilla (rajattu arvokohteena).

Kuva 8. Koivuvaltaista kasvatusmetsää selvitysalueen pohjoisreunalla.

Kuva 9. Selvitysalueen pohjoisreunalle sijoittuvalla metsäalueella on hieman myös vanhaa puustoa ja kirjanpajan aiheuttamaa pystylahopuuta sekä muutamia lehtipuupökölöitä.

3.2 Arvokkaat luontokohteet

Selvitysalueelta rajattiin neljä arvokasta luontokohdetta: kaksi uhanalaisen (EN) lahokaviosammalen esiintymisaluetta, Piurunajan luonnontilaisiin osuuteen sekä Piurunajan varrelle sijoittuva lähteikkö. Arvokohteiden sijainti on esitetty raportin liitteessä 1.

Kohteet 1 ja 2: Lahokaviosammalen esiintymisalueet

Lahokaviosammal on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN). Rajatuilla metsäalueilla esiintyy erittäin runsaasti lahokaviosammalen suvuttoman vaiheen itujuväsryhmiä eli ns. protone-magemmoja. Havainnot keskittyivät pitkälle lahonneille kuusen kannoille. Kuvioiden lahopuujatkumo on heikko eikä alueilla ole juurikaan maalahopuuta. Lahokaviosammalen itujuväsryhmiä esiintyy yleisesti kohteiden kaltaisissa, nuorissa kasvatusmetsissä, jossa edellisen puusukupolven suuret kannot ovat sopivassa lahoasteessa. Kohteiden merkitys muulle lahopuuriippuvaiselle lajistolle on kuitenkin melko vähäinen.

Kuva 10. Lahokaviosammalen itujuväsryhmiä lahopuulla.

Kohde 3: Tihkupinta/Lähteikkö

Piurunojan varrelle sijoittuu pieni tihkupinta/lähteikkö. Lähteisyyttä ilmentävästä kasvillisuudesta alueella esiintyvät mm. suokeltto ja korpinurmikka. Lähteiköt on luokiteltu uhanalaisiksi luontotyypeiksi (VU). Kohde on myös vesilain 11§:n mukainen vesiluontotyyppi.

Kuva 11. Piurunojan varrelle sijoittuva lähteikkö.

Kohde 4: Piurunoja

Piurunoja edustaa luontotyyppiä savimaiden purot ja pikkuojat, joka on luonnontilaisena luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (CR). Uoman ympäristössä esiintyy kosteaa keskiravinteista lehtoa (NT). Piurunoja meanderoi paikoin melko luonnontilaisena, joskin alueen kasvillisuus on osin muuttunut ympäröivän maankäytön (maa- ja metsätalous) seurauksena. Arvokohteeksi rajattiin ojan luonnontilaisin osuus. Piurunojan varsi toimii alueella myös ekologisena viherkäytävänä; uoman läheisyydessä havaittiin runsaasti mm. hirvien ja kauriiden jälkiä ja jätöksiä.

Kuva 12. Piurunajan ympäristön kasvillisuus on ryteikköistä, kosteaa lehtoa.

3.3 Luontodirektiivin liitteen IV lajisto

Luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajeista maastokäynnillä tarkasteltiin erityisesti alueen soveltuvuutta mm. viitasammakolle, lepakoille, liito-oravalle ja saukolle. Piurunajan vähäisen vesimäärän vuoksi uomaa ei arvoitu erityisen hyvin soveltuvaksi viitasammakoille tai saukolle.

Selvitysalueella voi esiintyä tavanomaista lepakkolajistoa (pohjanlepakko, viiksisieppalajit), mutta alueen elinympäristöt eivät ole lajeille erityisen hyvin soveltuvia. Lepakoiden kannalta selvitysalueen pohjoisreunalle ja pohjoispuolelle sijoittuva metsäkuvio on parhain, sillä alueella on muutamia kookkaita pystylahopuita sekä lahopökölöitä, jotka voivat toimia lepakoiden päiväpiiloina.

Liito-oravalle soveltuvaa metsää on hyvin niukasti vain Piurunojan varrella. Alueella on muutamia kookkaampia haapoja ja kuusia, mutta niiden alta ei löydetty liito-oravan papanoita maastokartoituksen yhteydessä. Kokonaisuudessaan soveltuvan elinympäristön määrä on niin vähäinen, ettei alueella todennäköisesti ole edellytyksiä liito-oravan esiintymiseen. Liito-orava voi kuitenkin käyttää uomaan ympäröivää puustoa kulkuyhteytenään alueen poikki.

3.4 Linnusto

Maastokäynnin aikana alueen linnustosta tehtiin yleispiirteisiä havaintoja ajankohdan sallimalla tarkkuudella. Maastokäynti ajoittui lintujen pesimäkauden loppupuolelle. Havaintojen perusteella alueella esiintyy muutamia huomionarvoisia peltoympäristöjen lintulajeja, jotka ovat kuitenkin alueellisesti ja valtakunnallisesti yhä yleisiä (mm. kuovi (NT), kiuru (NT)). Peltoajistoa edustavat myös mm. keltasirkku ja hemppo. Piurunojan varrella havaittiin vaarantuneeksi luokitellun pajusirkun (VU) reviiri. Metsäalueet ovat linnuston kannalta melko tavanomaisia, eikä niillä todennäköisesti ole erityistä linnustollista arvoa. Pesimälajistoon kuuluvat maastohavaintojen perusteella ainakin useat metsien yleislajit sekä tavanomaiset havu- ja lehtimetsien lajit kuten peippo, pajulintu, metsäkirvinen, lehtokerttu, mustapääkerttu, käpytikka, hippiäinen, peukaloinen, punakylkirastas, laulurastas, palokärki (lintudirektiivi I), harmaasieppo ja räkättirastas

4 Yhteenveto ja suositukset

Selvitysalueen luonnonympäristöt ovat pääasiassa luontoarvoiltaan tavanomaisia viljelykäytössä olevia peltoalueita sekä vähäiseltä osin talouskäytössä olevia metsäkuvioita. Alueelta rajattiin maastokäyntiin perustuvassa luontoselvityksessä neljä arvokasta luontokohdetta: kaksi uhanalaisen lahokaviosammalen esiintymisaluetta, yksi lähteikkö sekä Piurunojan luonnontilaisempi osuus. Kohteille sijoittuu uhanalaista lajistoa sekä uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppisiä. Lähteikkö luokitellaan myös vesilain 11§:n mukaiseksi vesiluontotyyppiksi, jonka muuttaminen ilman vesilain mukaista lupaa on kiellettyä.

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeista alueella saattaa esiintyä yleisimpiä lepakkolajejamme (ainakin pohjanlepakkoa sekä viiksi- ja/tai isoviiksisiippoja), mutta alueella ei todennäköisesti ole lajien kannalta erityisen merkittäviä elinympäristöjä. Lepakoiden kannalta potentiaalisin elinympäristö sijoittuu selvitysalueen pohjoisreunalle sijoittuvalle metsäalueelle, joka voi toimia viiksisiippalajien ruokailualueena (arvokohteen 2 ympäristössä). Alueella on myös

hieman kolopuustoa päiväpiilopaikoiksi. Avoimilla peltoalueilla ei ole lepakkolajien elinympäristönä juurikaan merkitystä.

Alueen linnustoa ja lintujen elinympäristöjä tarkkailtiin pesimäkauden loppupuolelle sijoittuvan maastokäynnin yhteydessä. Havaintojen perusteella alueella esiintyvä pesimälajisto edustaa alueellisesti hyvin tavanomaista peltojen, metsien ja kulttuuriympäristöjen lajistoa. Pesimälajistosta havaittiin muutamia silmälläpidettäviä lintulajeja sekä uhanalaiseksi luokiteltu pajusirkku, jonka reviiri sijoittui Piurunojan varrelle. Selvitysalueen elinympäristöt ovat lintujen kannalta alueellisesti hyvin tavanomaisia, eikä alueelle sijoitu linnuston kannalta erityisen merkittäviä alueita.

Selvityksessä rajatut arvokkaat luontokohteet suositellaan huomioitavaksi hankkeen suunnittelussa niin, että niiden ominaispiirteet säilyvät. Kaikkien rajattujen arvokohteiden ominaispiirteisiin kuuluu kostea mikroilmasto, joka tulee huomioida myös mahdollisen reunavaikutuksen osalta. Reunavaikutus ulottuu metsämaastossa jopa 50 metrin matkalle, joten kohteiden ympäristöön suositellaan jätettäväksi riittävät puustoiset suojavyöhykkeet. Myös pintavesivaikutuksia kohteiden ympäristössä tulee välttää.

